

Serbia and Montenegro • Srbija i Crna Gora

Assistance in Implementing the Aarhus Convention
Pomoć u primeni Arhuske konvencije

REGIONALNI CENTAR ZA ŽIVOTNU SREDINU
za Centralnu i Istočnu Evropu

BACKGROUND

Serbia and Montenegro has not signed the Aarhus Convention. However, during the recent project activities both of its constituent republics indicated a strong interest in doing so, and the country's parliament is expected to ratify the convention in 2004.

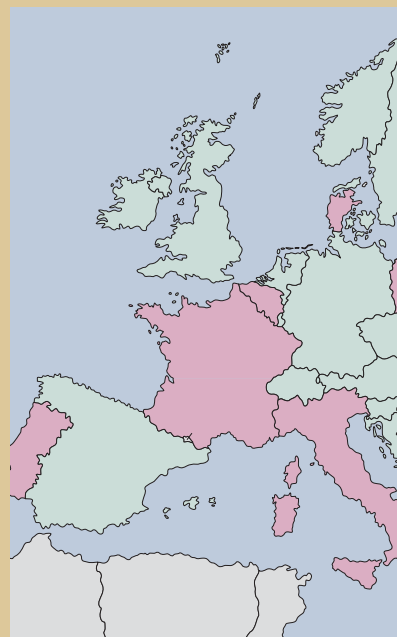
During the course of the project Support Developing Strategies for Implementation of the Aarhus Convention in South Eastern Europe, needs assessments were drafted both for Serbia and for Montenegro defining basic needs — legislative, institutional and otherwise — of the governmental and non-governmental sectors for implementation of the convention.

MAIN ACTIVITIES AND ACHIEVEMENTS

- Establishment of the inter-ministerial working group: Representatives from relevant ministries and government institutions, and a representative for NGOs formed a working group for the implementation of the convention in both republics. Six meetings were held in Serbia and four in Montenegro to discuss and adopt priorities, work plans, draft strategies and the action plans.
- Training sessions and workshops: Programmes for different target groups were conducted in both Serbia and Montenegro, including ones for journalists, civil servants, NGOs, lawyers and judges, and members of parliament.
- Manuals for implementation of the Aarhus Convention: Two practical manuals, one for government officials and one for NGOs and the general public, were prepared and published in both republics.
- Strategies for implementation of the Aarhus Convention and action plans: Both ministries adopted the draft implementation strategy (visit <www.recyu.org>), supported the implementation of the project, and expressed interest in continuing the activities.
- Based on the strategy documents, action plans for implementation of the Aarhus Convention were developed and discussed at the inter-ministerial working group meetings and were presented to NGOs. In January 2004, the ministries of both republics adopted the action plan.

MAIN FINDINGS OF THE STRATEGY

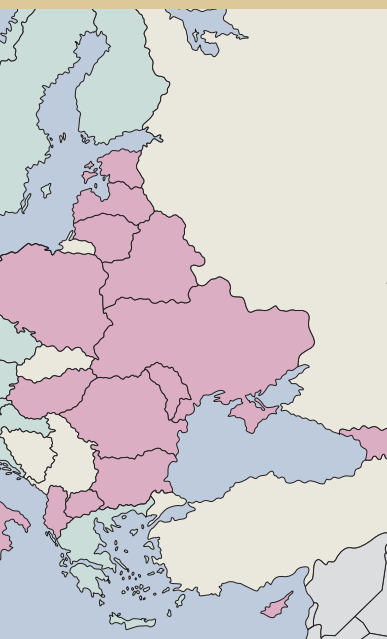
- Legal framework: A detailed analysis of national legislation was prepared in the strategy documents of both republics. It is believed that the Draft Act on the System of Environmental Protection in Serbia and the Draft Act on the Free Access to Information in Montenegro would be good starting points for the implementation of important standards of the Aarhus Convention regarding the different pillars.
- Institutional framework: Some reorganisation within the relevant institutions in both republics is needed to provide the basic material and technical conditions for implementation of the Aarhus Convention.
- Capacity building at the national level: Special attention should be given to how public participation works in practice. Training is needed on how to organise and manage data collection systems and how to disseminate and improve public access to environmental information.
- Capacity building at local level: The lack of cooperation between the government and citizens, the lack of citizen interest in participation in decision making and the lack of trained staff in municipalities are some of the main problems.
- Capacity building of the judiciary: Capacity building is needed in Serbia with training on more concrete issues. In Montenegro, seminars should be held for members of the judiciary and legal professionals as well as NGOs at all levels.
- Public awareness: The level of awareness of environmental problems is not adequate for implementation of the Aarhus Convention.

 Countries that have signed the Aarhus Convention.

 Countries that have ratified or acceded to it.

(Note: not all countries of the UNECE region are shown.)

 Zemlje potpisnice
Arhuske konvencije

 Zemlje koje su je
ratifikovale ili joj pristupile

(Napomena: nisu prikazane sve
zemlje UNECE regiona)

FOLLOW UP ACTIVITIES

Continued work will include:

- the establishment of standardised procedures for providing access to information and public involvement, and the provision of trainings for ministerial staff to efficiently work with the public;
- the creation of websites at the ministries about the Aarhus Convention;
- preparation and dissemination of a manual on access to justice;
- building capacity for implementing the Pollution Release and Transfer Register (PRTR) Protocol; and
- building capacity for implementing the Strategic Environmental Assessment (SEA) Protocol.

UVOD

Državna zajednica Srbija i Crna Gora (SCG) nije potpisala Arhusku Konvenciju. Ipak, tokom realizacije skorašnjih projektnih aktivnosti obe Republike su pokazale jako interesovanje da to učine, pa se očekuje da Skupština Državne Zajednice Srbije i Crne Gore ratifikuje konvenciju u 2004. godini.

Tokom projekta „Razvoj strategija za primenu Arhuske konvencije u jugoistočnoj Evropi, izradjen je „Opis potreba“ za Srbiju i Crnu Goru, koji je dao prikaz nedostataka i potreba vladinog i nevladinog sektora – zakonske, institucionalne i druge prirode – za praktičnu primenu konvencije.

OSNOVNE AKTIVNOSTI I DOSTIGNUĆA

- Obrazovanje radnih grupa u okviru resornih ministarstava: Predstavnici odgovarajućih ministarstava, institucija i predstavnici nevladinih organizacija, obrazovali su radne grupe za implementaciju konvencije u obe Republike. Održano je šest sastanaka u Srbiji i četiri u Crnoj Gori kako bi se usvojili prioriteti, radni planovi, nacrti strategija, kao i akcioni planovi.
- Seminari i radionice: Programi za različite ciljne grupe su sprovedeni i u Srbiji i u Crnoj Gori, uključujući treninge za medije, predstavnike nevladinih organizacija, lokalne samouprave, pravnika, kao i nadležnih ministarstava.
- Priručnici za primenu Arhuske konvencije: Dva praktična priručnika, jedan namenjen službenicima vladinih institucija i jedan za nevladine organizacije i javnost, pripremljeni su i objavljeni u obe Republike.
- Strategije za primenu Arhuske konvencije i akcioni planovi: Oba ministarstva su usvojila radne verzije strategije (dostupne na web adresi REC Kancelarije u Srbiji i Crnoj Gori www.recyu.org). podržala primenu projekta i izrazila interesovanje za nastavak aktivnosti. Na osnovu strateških dokumenata, razvijeni su akcioni planovi za primenu Arhuske konvencije. U januaru 2004. godine, ministarstva obe Republike su usvojila akcioni plan.

OSNOVNI ELEMENTI STRATEGIJE

- Pravni okvir: Pripremljene su detaljne analize nacionalnog zakonodavstva u obliku strateških dokumenata za obe Republike. Smatra se da bi Nacrt sistema zakona o zaštiti životne sredine Republike Srbije i Nacrt zakona o slobodnom pristupu informacija u Crnoj Gori bio dobro polazište za primenu važnih standarda Arhuske konvencije u različitim oblastima.

- Institucionalni okvir: Neophodno je izvršiti izvesnu reorganizaciju u relevantnim ministarstvima i institucijama u obe Republike kako bi se obezbedili preduslovi za primenu Arhuske konvencije.
- Izgradnja kapaciteta na nacionalnom nivou: Posebnu pažnju bi trebalo usmeriti na pitanja praktičnog sprovođenja procedura učešća javnosti. Takođe, neophodna je obuka državnih službenika u delu koji se odnosi na organizovanje i sprovođenje sistema prikupljanja informacija, kao i objavljivanja i unapređivanja dostupnosti informacija od značaja za životnu sredinu
- Izgradnja kapaciteta na lokalnom nivou: Nedostatak saradnje između predstavnika vlasti i građana, nedovoljno interesovanje građana za učešće u donošenju odluka, kao i nedostatak obučenog osoblja u opštinama su samo neki od osnovnih problema.
- Izgradnja kapaciteta u pravosuđu: Izgradnja kapaciteta u Srbiji je neophodna putem obuke kroz konkretnije oblasti. U Crnoj Gori, seminari treba da pomognu članovima pravosudnih organa i pravnika, kao i NVO-a na svim nivoima.
- Podizanje javne svesti: Nivo svesti o problemima u životnoj sredini još uvek nije na adekvatnom nivou da bi se mogla primeniti Arhuska konvencija

PLANIRANE AKTIVNOSTI

Nastavak rada podrazumeva:

- uspostavljanje jasne procedure za obezbeđivanje dostupnosti informacija i uključivanje javnosti i obezbeđivanje obuke za predstavnike ministarstava u cilju efikasnijeg rada sa javnošću;
- izradu web prezentacija na temu Arhuske konvencije u ministarstvima;
- pripremu i distribuciju priručnika o dostupnosti pravosuđa;
- izgradnju kapaciteta za primenu protokola o registru ispuštanja i prenosa zagađenja (PRTR); i
- izgradnju kapaciteta za primenu protokola o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu (SEA).

